

**Biblioteca ASTRA,
Corpul B**

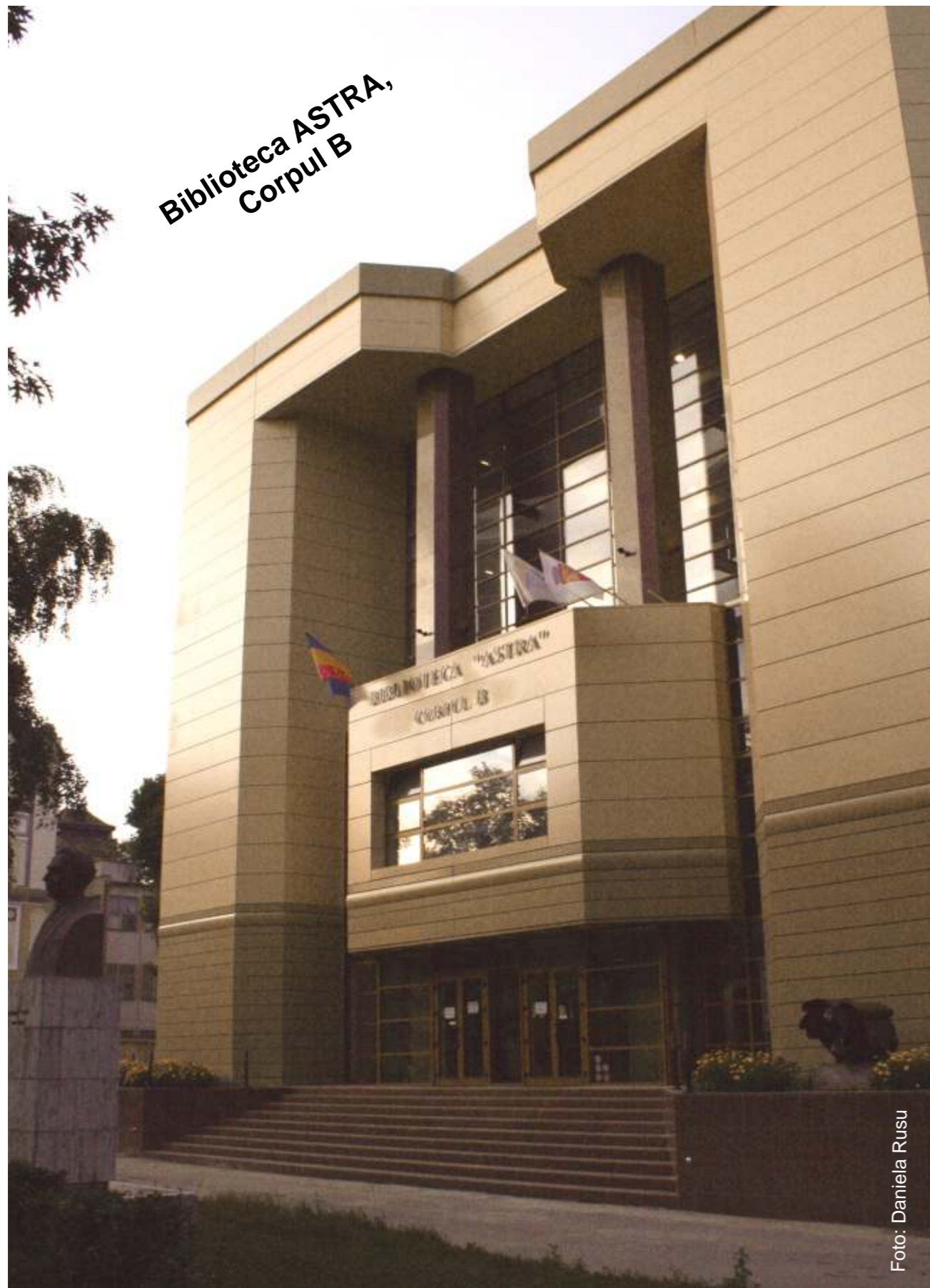
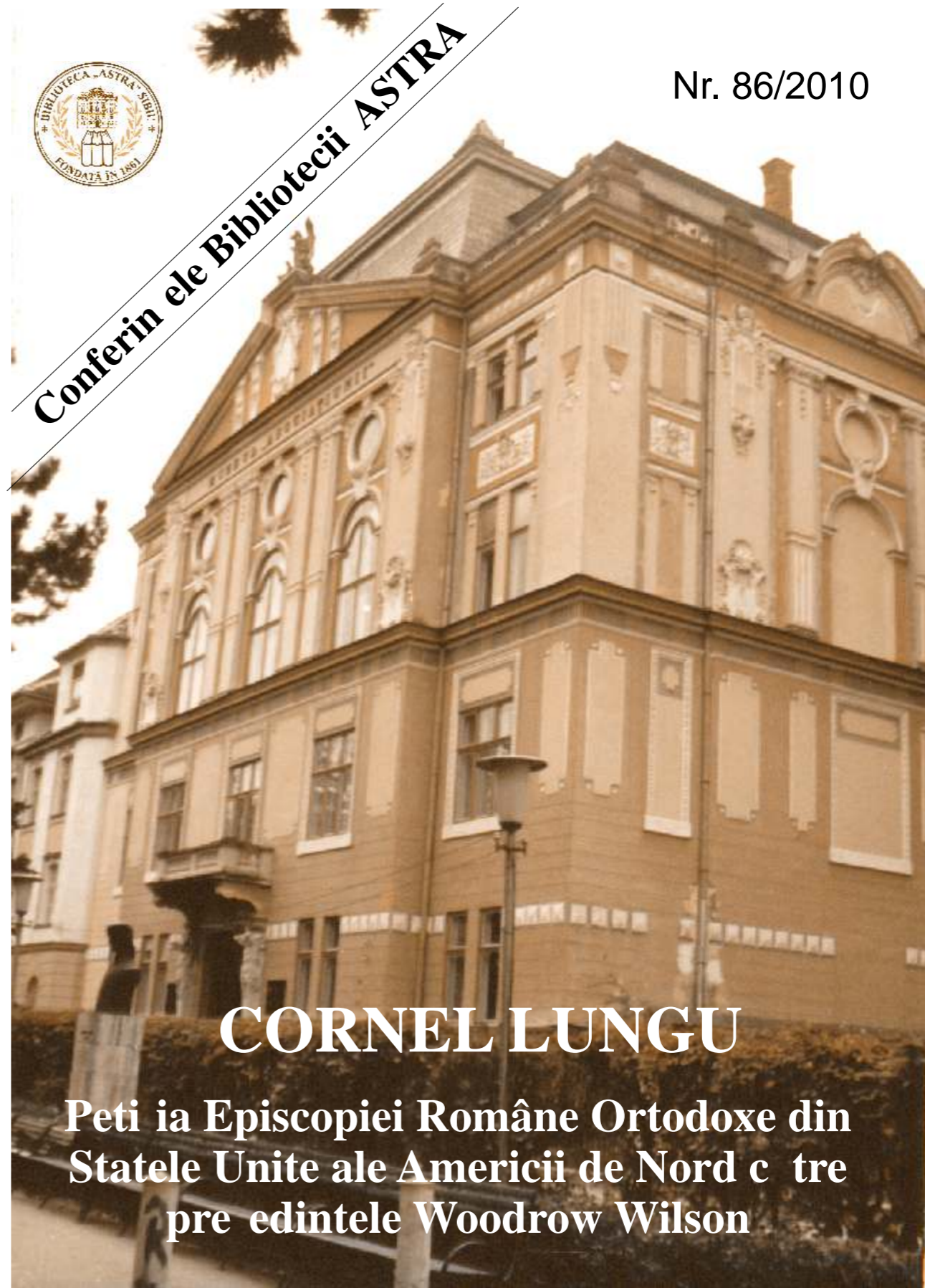


Foto: Daniela Rusu



Conferințele Bibliotecii ASTRA

Nr. 86/2010



CORNEL LUNGU

**Petiția Episcopiei Române Ortodoxe din
Statele Unite ale Americii de Nord către
președintele Woodrow Wilson**

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ ASTRA SIBIU

Conferințele Bibliotecii ASTRA:

CORNEL LUNGU: *Petiția Episcopiei Române Ortodoxe din
Statele Unite ale Americii de Nord către
președintele Woodrow Wilson*

Coordonatorul colecției: Onuc **Nemeș-Vintilă**
Grafică copertă: Daniela **Rusu**
Editor: Ioana **Butnaru**

Lucrare realizată la tipografia Bibliotecii ASTRA
Tiraj: 15 exemplare

*Versiunea în format electronic a conferinței se află la Biblioteca ASTRA,
Compartimentul Colecții Speciale*

CONSILIUL JUDEȚEAN SIBIU
BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ ASTRA SIBIU

Str. G. Barițiu, nr. 5-7, cod 550178
Sibiu, ROMÂNIA
Tel.: +40 269 210551, +40 369 561731, fax: +40 269 215775
Web: <http://www.bjastrasibiu.ro>, e-mail: bjastrasibiu@yahoo.com

ISSN: 1843 - 4754



CORNEL LUNGU
n. 1945

CURRICULUM VITAE

Cornel Lungu /n.1945, Sibiu/ profesor, bibliotecar, muzeograf. Absolvent al *Universității Babeș-Bolyai Cluj-Napoca, Facultatea de Istorie-Filozofie* promoția 1968, a predat istoria modernă și contemporană universală la *Institutul de Învățământ Superior Sibiu/1973-1984/*. Bibliotecar la *Biblioteca ASTRA/1984-1987/* apoi muzeograf și director al *Muzeului de Istorie* din cadrul *Muzeului Național Brukenthal Sibiu/1984-2005/*, cadru didactic asociat al *Universității Dimitrie Cantemir București, Facultatea de Geografia Turismului Sibiu*.

Bun cunoscător al limbilor franceză și engleză face călătorii de studii și documentare și participă la conferințe și simpozioane naționale și internaționale: SUA/1973-1974/ bursier *Fullbright*; Cluj-Napoca/1978,1979/ *Colocviile de istorie româno-americană* urmate de *Colocviile de istorie româno-germană* în 1981 și de *Colocviile de istorie româno-maghiară* în 1982; Olanda/1980/ *Conferința Internațională de Studii americane*; Franța /1984/; SUA/1990/; Spania/1991/ *Ciudades Saludables*; Franța/1995/, pentru a aminti doar câteva dintre ele.

Susține peste 120 de comunicări științifice și publică peste 60 de articole și studii de specialitate în: *Buletinul științific al Facultății de Filologie-Istorie Sibiu*,

Transilvania, Contemporanul, Historia, Tribuna Sibiului și revista slovacă *Dilema*.

Colaborează cu Televiziunea Română la realizarea filmelor *Cetăți transilvane, Cimitire de eroi* și *Compania negustorilor greci din Sibiu*.

Anul 1998 îi aduce *Medalia comemorativă Gen.M.R. Stefanik* a Președinției Republicii Slovace urmată în anul 2003 de *Medalia de argint pentru merite deosebite în dezvoltarea relațiilor româno-slovace* a Ministerului de Externe al Republicii Slovace și nu în ultimul rând, *Ordinul meritul Cultural în rang de ofițer* acordat de Președenția României în 2004.

Începând cu anul 2002 publică cărți despre istoria și cultura orașului Sibiu.

Din această serie au apărut conferințele:

| | | |
|---|---|----|
| Octavian Paler | <i>Autoportret într-o oglindă spartă</i> | 1 |
| Constantin Noica | <i>Eminescu – omul deplin al culturii românești</i> | 2 |
| Horia Bernea | <i>Evocat de: Andrei Pleșu, Sabin Adrian Luca, Ion Onuc Nemeș</i> | 3 |
| Rodica Braga | <i>Anul 2000. Simple exerciții de sinceritate</i> | 4 |
| Mircea Braga | <i>Întoarcerea ex- librisului</i> | 5 |
| Ion Agârbiceanu | <i>Către un nou ideal – 1931 –</i> | 6 |
| Ion Agârbiceanu | <i>Necesitatea din care a răsărit <<ASTRA>></i> | 7 |
| Inaugurarea Bibliotecii ASTRA, Corpul B, 1 ianuarie 2007 | | 8 |
| Pr. acad. Mircea Păcurariu | <i>– Mitropolitul Andrei Șaguna – 200 de ani de la naștere</i> | 9 |
| Ioan Lupaș | <i>Viața și activitatea lui Gheorghe Barițiu</i> | 10 |
| Victor V. Grecu | <i>Dreptul limbii</i> | 11 |
| Antonie Plămădeală | <i>A plecat și Constantin Noica</i> | 12 |
| Giovanni Ruggeri | <i>Muzeul de Icoane pe Sticlă din Sibiel</i> | 13 |

| | | |
|--------------------------|---|----|
| Dorli Blaga | <i>În ciuda vremurilor de atunci, viața lui Blaga la Sibiu a fost frumoasă și luminoasă</i> | 14 |
| Octavian Goga | <i>La groapa lui Șaguna</i> | 15 |
| George Banu | <i>Actorul european</i> | 16 |
| Rita Amedick | <i>Podoabe pentru o sfântă a săracilor</i> | 17 |
| Basarab Nicolescu | <i>Întrebări esențiale despre univers</i> | 18 |
| Vasile Goldiș | <i>La mutarea bustului lui G. Barițiu în fața Muzeului Asociațiunii</i> | 19 |
| Eugen Simion | <i>Constantin Noica – arhitectura ființei</i> | 20 |
| Jan Urban Jarnik | <i>Un prieten sincer al poporului nostru</i> | 21 |
| Al. Dima | <i>George Coșbuc în Sibiu</i> | 22 |
| Octavian Goga | <i>Țăranul în literatura noastră poetică</i> | 23 |
| Răzvan Codrescu | <i>Doctorul Nicolae C. Paulescu sau Știința lui Scio Deum esse</i> | 24 |
| Victor V. Grecu | <i>Identitate. Unitate. Integrare – în spectrul globalizării</i> | 25 |
| Remus Rizescu | <i>Compozitorul slovac Jan Levoslav Bella și Sibiul</i> | 26 |
| Teodor Ardelean | <i>Limba înainte de toate și în toate</i> | 27 |
| Andrei Șaguna | <i>Românii s-au zbătut mai mult pentru limbă decât pentru viață</i> | 28 |

| | | |
|---|---|----|
| Andrei Bârseanu | <i>Asociațiunea nu va face literatură și știință, ci numai va sprijini literatura și știința</i> | 29 |
| Iuliu Moldovan | <i>Problema Munților Apuseni</i> | 30 |
| Ion Duma | <i>Eminescu și românii din Ungaria</i> | 31 |
| Vasile Ladislau Pop | <i>„Luptele politice nu numai că ne-au răpit timpul, dar au înstrăinat frați de către frați”</i> | 32 |
| Vasile Ladislau Pop | <i>“Numai lumina, numai cultura ne poate mântui: cultura și lumina trebuie să ne dea putere în brațe, ca să ne știm apăra viața, și minte și înțelepciune spre a ne ști conserva și înmulți cele trebuincioase întru susținerea vieții”</i> | 33 |
| Vasile Ladislau Pop | <i>«(...)În loc de a trage unii într-o parte, alții în alta, în loc de a lucra unii spre stricarea și slăbirea altora ca să ne ridicam persoanele noastre (...)»</i> | 34 |
| Sebastian Stanca | <i>Pastelele lui Alecsandri</i> | 35 |
| Andrei Bârseanu | <i>„Oamenii mari se cunosc după seriozitatea cu care tratează chiar și lucrurile mici”</i> | 36 |
| Andrei Șaguna | <i>„Suntem fiii unei patrii umane, culte și constituționale”</i> | 37 |
| George Barițiu, Iacob Bologa | <i>“Nici unu poporu care nu cultiva artile si industri'a, nu are dreptu a se numerá între poporale civilisate”</i> | 38 |
| Acad. Radu P. Voinea | <i>Asociațiunea a avut un rol important în realizarea unității spirituale și naționale a tuturor românilor</i> | 39 |

| | | |
|---|--|----|
| Vasile Ladislau Pop | <i>„Asociațiunea nutrește și conservă spiritul național, cultivă și conservă limba și prin aceasta existența națională”</i> | 40 |
| Iacob Bologa, dr. D. P. Barcianu | <i>Înființarea unei școli române de fete în Sibiu</i> | 41 |
| Iacob Bologa | <i>Numai dezvoltarea facultăților spirituale, numai luminarea minții, numai cultura cea adevărată, norocesc, fericesc pe om, va noroci și va ferici pe poporul român</i> | 42 |
| Iacob Bologa, dr. D. P. Barcianu | <i>Asociațiunea pentru înaintarea în cultură a femeii române</i> | 43 |
| Iacob Bologa | <i>Poporul român singur prin cultură poate să se înalțe la acea vază și demnitate care l-ar putea mântui de nenumăratele rele ce-l apasă</i> | 44 |
| Iacob Bologa | <i>Asociațiunea este de nespus folos nu numai pentru români ci și pentru popoarele conlocuitoare</i> | 45 |
| George Barițiu | <i>Raport general asupra stării Asociațiunii, 1889</i> ... | 46 |
| Antonie Plămădeală | <i>Darul Asociațiunii către poporul român</i> | 47 |
| Ioan Mariș | <i>Lucian Blaga și Cercul Literar de la Sibiu</i> | 48 |
| Ioan Mariș | <i>Lucian Blaga și Cercul Literar de la Sibiu</i> | 49 |
| Elena Macavei | <i>Rolul Asociațiunii ASTRA în emanciparea femeii și educația copiilor</i> | 50 |

| | | |
|--------------------------------|--|----|
| Ioan Mariș | <i>Lucian Blaga și Emil Cioran (între afinitățile afective și refuzurile selective)</i> | 51 |
| Ștefan Pascu | <i>Rolul național-cultural al ASTREI</i> | 52 |
| Andrei Șaguna | <i>Munca este onoarea și reputația cea mai mare a omului</i> | 53 |
| Timotei Cipariu | <i>Școlile elementare sunt fundamentul culturii naționale și a literaturii naționale</i> | 54 |
| Timotei Cipariu | <i>Două gimnazii pentru înaintarea culturii naționale la Năsăud și Blaj</i> | 55 |
| Timotei Cipariu | <i>Cauzele naționale, prin bărbați energici, capabili de orice sacrificiu</i> | 56 |
| Cristofor I. Simionescu | <i>Astra și Țările Române</i> | 57 |
| Mihai Sofronie | <i>Vasile Stroescu, un filantrop aproape uitat</i> | 58 |
| Matei Pamfil | <i>Andrei Bârseanu și Asociațiunea</i> | 59 |
| Matei Pamfil | <i>Mitropolitul Andrei Șaguna și Asociațiunea</i> | 60 |
| Elena Macavei | <i>Călătorie în China</i> | 61 |
| Elena Macavei | <i>Glume, anecdote în publicațiile ASTREI</i> | 62 |
| Caius Iacob | <i>Matematica românească de la Gheorghe Lazăr la Traian Lalescu</i> | 63 |
| Nicolae Nicoară-Horia | <i>Schiță de portret - Atanasie Marian Marienescu –</i> | 64 |

| | | |
|---------------------------|--|----|
| Tatiana Benchea | <i>Creativitatea, izvor de energie</i> | 65 |
| Sergiu Găbureac | <i>Crizele și biblioteca publică</i> | 66 |
| Mihai Racovițan | <i>Sibiul în anul evenimentelor decisive – 1918</i> | 67 |
| Mihai Racovițan | <i>Rosturile Sibiului în revoluția română din Transilvania de la 1848-1849</i> | 68 |
| Antonie Plămădeală | <i>ASTRA – Ctitorii și ctitoriile ei</i> | 69 |
| Vasile Avram | <i>Sensuri bipolare în poezia lui Blaga</i> | 70 |
| Vasile Avram | <i>Ritual pentru Noica</i> | 71 |
| Vasile Avram | <i>Codul Eminescu</i> | 72 |
| Vasile Avram | <i>Modelul Cioran</i> | 73 |
| George Barițiu | <i>Unul din scopurile principale ale școlilor de fete este să împuțineze urmările triste ale blestemului care se numește lux, vanitate omenească, dacă nu le poate paraliza cu totul</i> | 74 |
| George Barițiu | <i>Meritul Asociațiunii constă în admirabila sa influență morală care o pătrunde în toate fibrele poporului nostru</i> | 75 |
| Diana Câmpan | <i>Constantin Noica – restituri</i> | 76 |
| Diana Câmpan | <i>Aventura adevărului fără de sfârșit în cultură; Cultura – o utopie asumată</i> | 77 |
| Alexandru Dobre | <i>Asociațiunea Trasnilvană pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român și Societatea Academică Română</i> | 78 |

| | | |
|------------------------|---|----|
| Valer Hossu | <i>Episcopul Dr. Iuliu Hossu – Trăirea în jurământul pentru sionul românesc</i> | 79 |
| Cornel Lungu | <i>Momente ale participării Sibiului la Revoluția din 1848-1849 în Transilvania. Locul și rolul Comitetului Națiunii Române</i> | 80 |
| Cornel Lungu | <i>Din legăturile “ASTREI” cu societăți academice și culturale române și străine 1861-1914</i> | 81 |
| Cornel Lungu | <i>Pașii poetului în cetate</i> | 82 |
| Ovidiu Hurduzeu | <i>Capitalismul cu conștiință și economia participativă</i> | 83 |
| Ion Bianu | <i>August Treboniu Laurian</i> | 84 |
| Ilie Moise | <i>Ilie Dăianu și spiritul Blajului</i> | 85 |
| Cornel Lungu | <i>Petiția Episcopiei Române Ortodoxe din Statele Unite ale Americii de Nord către președintele Woodrow Wilson</i> | 86 |

CORNEL LUNGU

**Petiția Episcopiei Române Ortodoxe din
Statele Unite ale Americii de Nord către
președintele Woodrow Wilson***

- un document mai puțin cunoscut -

Procesul complex de făurire a statului național unitar român ilustrează cu pregnanță lupta de veacuri a poporului român pentru libertate și unitate națională. O contribuție semnificativă au avut românii ce locuiau și munceau pe alte meleaguri: în Franța, Anglia și mai ales în Statele Unite ale Americii. Sarcina lor prioritară, ce se regăsește în mai toate activitățile lor, era orientată spre informarea opiniei publice din țara gazdă asupra unității de neam, conștiință și teritoriu a românilor de acasă ce trăiau despărțiți de vitregiile vremurilor.

În Statele Unite ale Americii, existența mai multor comunități românești, alcătuite în mare măsură din români veniți din Transilvania, Banat și Bucovina, a oferit posibilitatea desfășurării unei propagande largi și susținute pentru cultivarea idealului național și sprijinirea mișcării naționale românești.

Petiția Episcopiei Române Ortodoxe din Statele Unite ale Americii de Nord către președintele Woodrow Wilson continuă seria acțiunilor inițiate de comunitățile românești din *Detroit, Cleveland, Youngstown, Erie, Indiana*

* Conferință prezentată în ziua de 18 martie 1980.

8..... Conferințele Bibliotecii ASTRA

Harbour și altele cu cele organizate de *Vasile Stoica*, prof. *Ludovic Mrasec*, dr. *Nicolae Lupu* și prof. *Paul Negulescu* împreună cu membrii *Legăției române din Statele Unite*.

Un rol important l-a jucat ardeleanul *Vasile Stoica*, originar din *Avrig*, inițiatorul de necontestat al numeroaselor acțiuni de informare a opiniei publice americane și de influențare a personalităților sale politice. Împreună cu *Ioan Podea*, *Nicolae Nan* și membrii *Legăției române*, *Vasile Stoica* a organizat *Congresul Bisericesc de la Youngstown* din 7-10 martie 1918. La acest congres, prin *Hrisovul de închinare și credință*, românii, prin reprezentanții lor (peste 150.000) au hotărât... *pătrunși de simțământul dreptății și al dragostei de neam... ca nimeni dintre noi de astăzi înainte să nu mai fie supus și nici să nu mai aibă nici un soi de legătură cu Mitropolia româno-ortodoxă din Ungaria și Transilvania; legăturile ce au fost să se rupă și numai atunci să fie statornicite iarăși, când Transilvania și ținuturile românești din Ungaria vor fi dezrobite, făcând parte din regatul liber al României*.

Deși exprimată sub raport confesional, hotărârea de constituire a *Episcopiei Române Ortodoxe din America* și ruperea relațiilor cu *Mitropolia Transilvaniei* are o semnificație mult mai profundă. Ea ilustrează apartenența față de un stat național deja existent: *România*.

Petiția, datată 15 noiembrie 1918, a fost elaborată și semnată de *Ioan Podea*, administrator bisericesc, membru al *Consiliului Național Român de la Paris*, cunoscut pentru concepțiile sale democratice, progresiste.

Textul tipărit este bilingv (engleză și română) iar exemplarul consultat de noi se găsește în fondurile *Arhivei Bibliotecii Mitropoliei Ardealului din Sibiu*.

O analiză amănunțită a conținutului *Petiției* permite relevarea unor elemente semnificative referitoare la memoriile, petițiile sau publicațiile ce au avut drept scop influențarea factorilor de decizie politică de la Washington. Se subliniază în text că... *numai noi transilvănenii și frații din Banat și Bucovina... așteptăm ca învingătorii și învinșii să se întrunească într-o conferință de pace care să hotărască și soarta noastră.*

Noi nu cerem răzbunare,

Nu cerem jertfe,

Nu cerem stăpânire asupra altora, toate cererile noastre se rezumă în dreptul de a ne stăpâni și guverna noi pe noi!

Petiția atrage atenția asupra vechimii și rolului poporului român în raport cu naționalitățile conlocuitoare din Transilvania precum și asupra statutului său, deopotrivă nedemn și nedrept, de popor tolerat. De asemenea, ea dă glas mâhnirii cauzate de numărul mare de articole din presa americană ce, pe de o parte, prezintă idilic situația românilor din imperiul austro-ungar iar pe de altă parte, manifestă simpatie pentru oamenii politici maghiari aflați în vizită în Statele Unite.(d.e.contele Apponyi).

Românii din Cleveland și, asemeni lor, cei din mai toate comunitățile, deși nu erau cetățeni americani și aveau rude acasă în Transilvania, Banat sau Bucovina, au declarat autorităților consulare austro-ungare că... *ei nu mai recunosc în SUA nici un fel de autoritate austro-ungară... și jură acum din a lor convingere și credință că vor lupta cu toate mijloacele și pe toate căile împotriva, ajutând cu avutul și sângele lor pe cei ce luptă pentru distrugerea imperiului austro-ungar.* În aceeași ordine de idei, mai aflăm despre refuzul lor de a mai cotiza pentru susținerea armatei imperiale în timpul Primului Război Mondial. În schimb, prin asociațiile nou înființate *Liga națională* și *Asociația pentru ajutor de război* s-au angajat să sprijine pe cei de acasă aflați

10..... Conferințele Bibliotecii ASTRA

în luptă de partea aliaților. Urmând exemplul voluntarilor români din Youngstown, tot mai mulți români din Cleveland și din alte orașe vor cere, prin demersurile făcute pe lângă executivul american, să se constituie într-un corp militar aparte care să participe la luptele din Franța, alături de aliați. Dintre toate naționalitățile emigrate în Statele Unite ale Americii, românii au dat armatei americane cei mai mulți soldați în raport cu numărul celor ce locuiau și munceau acolo. Sunt menționate sumele importante de bani cu care comunitățile românești au contribuit la înzestrarea armatei nord-americane.

Spre deosebire de textul în limba engleză al *Petiției* unde se menționează doar hotărârea Congresului de la Youngstown din martie 1918, textul în limba română prezintă în detaliu desfășurarea Congresului.

Sensul și valoarea majoră a *Petiției* se află în partea finală a acesteia: *Noi nu putem accepta să rămânem pururi sub stăpânire străină. Dorința noastră nemărginită și dreaptă este unirea Transilvaniei, a Banatului și a Bucovinei cu România. Amintind principiile enunțate de președintele Woodrow Wilson, referitoare la drepturile popoarelor, Petiția se pronunță pentru constituirea în Europa răsăriteană a unei țări democratice în care frățietatea, egalitatea și libertatea politică, economică și religioasă să domnească peste toți cetățenii ei fără deosebire de naționalitate.*

Apărută la 15 noiembrie 1918, la doar câteva zile după *Declarația guvernului american de sprijinire a cauzei drepte românești* din 5 noiembrie 1918, *Petiția* românilor americani a avut menirea de a oferi delegației nord-americane în frunte cu președintele Wilson argumentele necesare susținerii cauzei românești la *Conferința de pace de la Paris* de la începutul lunii decembrie 1918.

Încheiem prin a spune că o analiză atentă a acțiunilor întreprinse de românii americani, între care, fără îndoială, se înscrie *Petiția* din 15 noiembrie

1918, ne conduce neîndoios la concluzia că ele au avut drept rezultat o schimbare majoră a atitudinii opiniei publice dar și ale cercurilor guvernanților din Statele Unite, constituind-se totodată într-un sprijin deosebit de prețios pentru inițiativele diplomației românești.

BIBLIOGRAFIE

1. *Petiția Episcopiei Române Ortodoxe din Statele Unite ale Americii de Nord către președintele Woodrow Wilson*, în Arhivele Bisericii Mitropoliei Ardealului, Fond Varia I, 1626;

2. Gerald Bobango, *The Romanian Orthodox Episcopate of America: The First Half Century, 1929-1979*, Published by the Romanian-American Heritage Center, Jackson, Michigan, 1979;

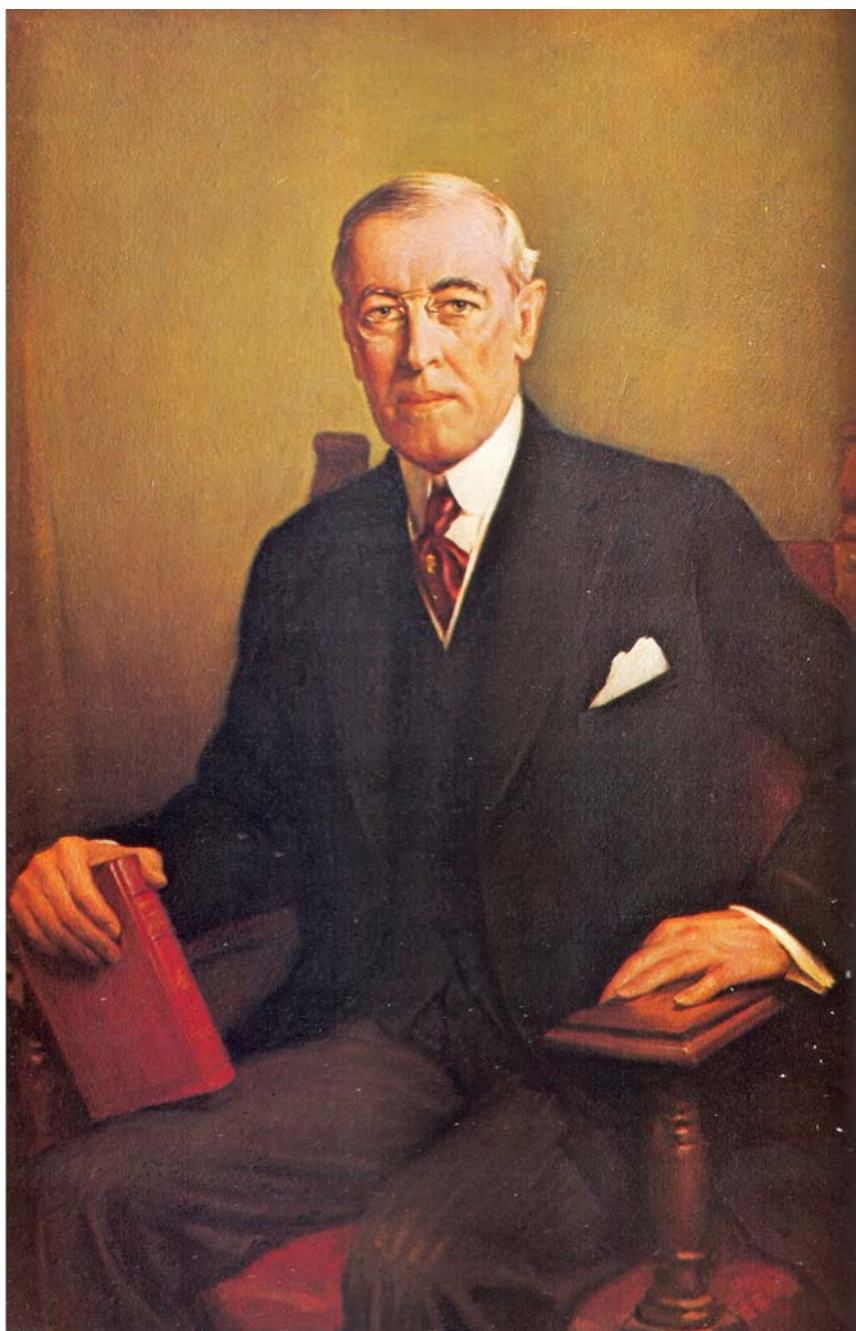
3. *The Memoirs of Count Apponyi*, The Macmillan Company, New York, MCMXXXV;

4. Boris Rangheț, *Relațiile româno-americe în perioada primului război mondial (1916-1920)*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1975.

SUMMARY.

Coming at a time when national feeling for completion of the century-old urge for territorial unification of all Romanian lands was reaching its peak among Romanian-Americans, The Petition - sent off to Washington, to president Woodrow Wilson- decided: to sever all relations with the Metropolitanate of Transylvania and place all Romanian Orthodox churches under the jurisdiction of the Metropolitan of Ungro-Vlachia in Bucharest, the Primate, or First Church Official of Romania (the *Hrisov*); getting no answer, it called for the creation of the Romanian Episcopate of the United States of North America under the jurisdiction of the Ohio State; to make substantial contributions to the Romanian and American war relief funds and support the formation of Romanian Volunteers Legions (Youngstown and Cleveland) in the American Army fighting in France.

Key words: *the Hrisov, the Romanian Orthodox Episcopate of the U.S.A.*



Președintele american Woodrow Wilson
(1856-1924)



Preoți misionari români 1927



Biserică, casa parohială și club în Erie Pennsylvania.